INFORMAȚII

● Reprezentanții acreditați ai presei pe lângă primăria municipiului București, sunt înștiințați că serviciul presei s'a mutat provizoriu în localul Direcției planului și sistematizării, str. Niculae Filipescu nr. 23, parter, telefon 2.77.70, interior 22.

●„Institutul de cultură româno-german" aduce la cunoștință, că redeschiderea cursurilor de limba și literatura germană va fi în ziua de 17 crt., ora 19, în localul școalei evanghelice, str. Luterană 12.

Informațiuni și înscrieri, în orice zi de lucru, între orele 17—19, la școala evanghelică.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘCOALA SUPERIOARA DE TEXTILE
BUCUREȘTI
Calea GRIVIȚEI 132 (Localul Școalei Politehnice) Telefon 448.94
Inscrierile pentru anul școlar 1938-1939 au început. Prospectul se trimite gratuit la cerere.
15364

● Audiențele la d. primar general al municipiului București d. g-ral Victor Dombrowschi, au fost suspendate până Marți 4 Octombrie a. c.

D-rul CONSTANTINIU
a reluat consult. p. BOLI DE INIMĂ, APARAT CIRCULATOR
S-tu Constantin 14. — 3—6
890

D-na „MIETTA". — ROCHII
Str. CARAGIALE 10 (Tel. 2.84.46).
Inapoiată dela Paris, a redeschis salonul 8

D. PROFESOR DOCTOR TRAIAN NASTA
înapoindu-se din străinătate și-a reluat consultațiunile. 19

MAISON SUZANNE
PASAGIUL IMOBILIARA
anunță onor. sale clientele, că expune colecția de Toamnă în Rochii, Mantouri și Tailleururi azi
Luni 3 și mâine Marți 4 Oct. a. c.,
orele 4 d. a.
Intrarea este rezervată exclusiv clientelei casei.
1450

„ORIGINAL"
Calea Victoriei nr. 20
prezintă noua colecție Luni și Marți 3—4 Octombrie
893

● Primăria Municipiului București, direcțiunea serviciului veterinar, aduce la cunoștința generală că d. Ax. Samu din Calea Șerban Vodă nr. 107, a avut un câine turbat, și sfătuește pe d-na care în ziua de 21—22 Septembrie. 1938, s'a dus la adresa indicată pentru a închiria casa și al cărui soț, ar fi funcționar la poștă, întrucât a fost mușcată de acest câine, să se prezinte de urgență institutului antirabic Dr. Babeș, pentru a face tratament contra turbării.

Deasemenea, orice persoană care, eventual, ar fi fost mușcată de acest câine turbat, să facă tratamentul contra turbării.

Mary Angèle
Rochii și Mantouri
Str. C. A. Rosetti 36 A.
prezintă colecția Joi 6 Oct. și zilele următoare ora 4 p. m. Prezenta ține loc de invitațiune strict numai pentru clientele casei. 22

Dr. V. Caracotta
SPECIALIST în ORTOPEDIE
și-a reluat consultațiile
26

● Cercul de recrutare București aduce la cunoștința tinerilor notați mai jos, cari au fost clasați ca amânați medical și impropriu de serviciul militar, să se prezinte la cerc, în str. Uranus, pentru a-și primi certificatele, pe care nu și le-au ridicat până în prezent.

La prezentare, să aducă câte două fotografii.

Albert Bertalon; Altaret M. M. Iosif; Anghelescu N. Gheorghe; Casapu M. Strul; Constantinescu S. Gh.; Constantinescu V. V.; Cristescu M. Marin; Cloropan A. Ion; Diamandi D. Gheorghe; Dinaru M. Constantin; Domnișoru I. Radu; Drăguțin G. Ioan; Duță I. Dumitru; Enache E. Cosma; Fota I. Dumitru; Faier Z. Zaharia; Frâncu I. Dumitru; Gheorghiu M. Emil; Grigorescu C. Iordan; Goldemberg M. Wilhelm; Gheorghe S. Marin; Ioan N. Stan; Ion A. Dumitru; Ionescu Gh. Ștefan; Ionescu D. Vasile; Istrătescu A. A. Stelian; Iove C. I. Ion; Maria N. Constantin; Mihalcea A. G. Lucian; Marinescu G. Dumitru; Niculescu I. Ioan; Păunescu N. Laurian; Petrescu A. Adam; Predescu I. Petre; Rădulescu E. Ion; Stroescu Gh. Anastase; Schlesingher L. Beno; Tănase I. Dumitru; Tănase M. Simion; Teodorescu A. Ilie; Teodorescu I. Petre; Trandafir P. Petre.

ȘCOLARE
Institutul internat Mihai Viteazu
Craiova, Calea București 67, anunță celor interesați, că primește înscrieri la toate clasele curs inferior liceu.
Primește și elevii rămași neînscriși la licee, din lipsă de locuri. 4

„UNIVERSUL" IN ARDEAL ȘI BANAT

Comemorarea lui Vichente Babeș și desvelirea bustului său în com. Hodoni (Banat)

Timișoara, 1 Octombrie

Un neam care-și cinstește înaintașii, este un neam vrednic de un viitor strălucit. Prin cinstirea amintirii luptătorilor din trecut, generațiile prezente nu aduc numai un omagiu vieții și sacrificiului celor cari au pus o cărămidă la temelia țării, dar cresc generațiile viitoare în cultul sacrificiului și patriotismului.

Ce exemplu frumos a dat societatea „Cercul juridic bănățean" care s'a gândit să aducă rămășițele pământești ale marelui luptător bănățean Vichente Babeș, din cimitirul din Albertfalva de lângă Budapesta, în comuna sa natală Hodoni, unde a fost reînhumat în ziua de 1 Iunie 1936, spre a-i împlini dorința exprimată, într'o scrisoare din 13/24 Ianuarie 1896 în care scria

VICHENTIE BABEȘ

„pe mine mă doare Hodoniul, unde m'am născut și de unde am dulci suveniri din copilărie și unde aș dori să fiu dat pământului".

Dar Cercul juridic bănățean, al cărui președinte este actualul Rezident regal dr. Al. Marta, nu s'a mărginit numai la aducerea rămășițelor pământești ale lui Babeș, ci a strâns și fondurile necesare ridicării unui bust și unui mausoleu în comuna Hodoni, cari se vor desveli astăzi în această comună bănățeană.

Din broșura publicată, pentru acest prilej, de d. *dr. Ilie Gropșianu* fost consilier de curte, avocat, desprindem câteva fragmente din viața frumoasă și pilduitoare a aceluia, care a fost Vichente Babeș „suflet de elită, care a strălucit în luptele naționale din cele mai negre vremuri; naționalist de forță, prin mintea sa clară a sguduit pe adversarul din parlamentul budapestan, determinând evenimentele și purtându-ne pe căi luminoase în trudita noastră viață națională".

Vichente Babeș s'a născut în Hodoni la 1 Ianuarie 1821 și a murit la Budapesta în 3 Februarie 1907.

A fost crescut de moșul său adoptiv, care l-a destinat preoției, trimițându-l la învățătură în Timișoara, unde a învățat la renumita școală românească din biserica Sf. Ilie, de unde a trecut la școala sârbească, apoi a făcut clasele normale germane la gimnaziile din Timișoara, Seghedin și Carlovit. Mai târziu a urmat cursurile teologice din Arad și facultatea de drept din Budapesta, de unde la 1846 s'a reîntors la Arad cu titlul de jurat-notar al tablei reg. judiciare.

Peste puțin timp a fost numit profesor la pedagogiul român din Arad. In anul 1848 a obținut diploma de avocat, iar la 1849 a fost chemat a administra ca director trei districte școlare din Banat, cari cuprindeau peste 500 școale confesionale.

In același an a fost trimis ca plenipotențiar al poporului român din Mureș și Crișuri, să reprezinte interesele poporului român la Viena, alături de Andrei Șaguna, G. Barițiu, S. Bărnuțiu, P. Mocioni.

In anul 1851 reorganizându-se curtea de casație maghiară (curia) V. Babeș a fost numit secretar de senat, iar la 1860 a fost avansat secretar aulic. In 1862 a fost chemat la cancelaria aulică a Ungariei, în calitate de referent pentru cauzele criminale și grațiale, iar peste un an a fost numit judecător la tabla regească din Budapesta.

In anul 1860 cu ocaziunea așa numitului „Consiliu imperial înmulțit" convocat la Viena, cu misiunea de a aviza asupra noilor baze, pe cari urmează să fie așezată monarhia habsburgică, V. Babeș, publică în limba germană broșura „Die Sprach und Nationalitatenfrage in Oesterreich, von einem Roumänen" care pleda pentru unitatea monarhiei și egalitatea tuturor naționalităților din fostul imperiu austro-ungar. Broșura s'a bucurat de un mare succes, fiind scoasă și a doua ediție.

In dieta Ungariei constituită la anul 1861 V. Babeș a intrat ca deputat ales de cercul Sasca Montană. Intr'o fotografie din acest timp el este înfățișat în costumul național românesc, în care apăreau toți deputații noștri din acele timpuri. In dietă Babeș apăra cu multă căldură autonomia Transilvaniei, și cu alți zece deputați români a pus bazele partidului național român.

In anul 1864 dându-se românilor ortodocși mitropolia și dreptul de a se desface de biserica sârbească, Babeș a fost alături de mitropolitul A. Șaguna și Mocionești cel mai aprig apărător al drepturilor bisericei noastre naționale.

Pentru activitatea sa național-culturală a fost reales ca deputat al cercului Sasca Montană și în alegerile din 1865 și 1869, când a fost ales și în cercul Sânicolaul mare.

Dar în urma activității sale din parlamentul maghiar, a fost silit să-și părăsească postul său de membru al justiției superioare a țării și deși avea 20 ani de serviciu, n'a primit nici dreptul sale de pensie. Cu anul 1872 începe pentru fruntașii românilor din Transilvania și Banat o viață din ce în ce mai grea, iar prigoana autorităților se face tot mai simțită. In anul 1884 cercul grăniceresc al Sascei Montane îl alege pe Babeș pentru a patra oară deputat.

In anul 1866 cu prilejul sărbătorilor de Paște, Babeș face să apară ziarul „Albina" care pentru felul cum era redactat a fost împiedicat multă vreme să pătrundă în Transilvania și Banat.

In anul 1891 inaugurându-se mișcări în afară de comitetul național, el se retrage definitiv din viața politică, consacrându-și restul vieții studiilor istorice și intereselor Academiei Române, al cărui membru fondator era. La academie el a făcut o comunicare despre „Viața lui Andrei Mocioni" iar în Enciclopedia română a scris „Monografia familiei Mocioni".

O bună parte a vieții sale a închinat-o luptei pentru câștigarea mănăstirilor noastre ortodoxe de la biserica sârbească, astfel mănăstirile Mesici, Bezdin și Sf. Gheorghe, pe cari Sârbii nu vroiau să ni le cedeze.

Vichente Babeș a murit la 3 Februarie 1907 la Budapesta în etate de 86 ani.

La Timișoara în parcul Scudier i s'a ridicat anii trecuți un bust, operă a sculptorilor bănățeni Al. Liuba și Al. Pop, iar azi se va inaugura celalt bust, lângă biserica din Hodoni, satul său natal opera d-lui Romulus Ladea, talentatul sculptor bănățean.

Astfel Banatul înțelege să-și cinstească înaintașii.

OCTAV METEA.

Rezultatul examenului de bacalaureat la Oradea

Oradea, 3 Octombrie

S'au încheiat lucrările la comisiunea de examinare dela Oradea. S'au prezentat la bacalaureat 78 candidați, deși se înscriseseră 87. La proba scrisă au trecut 47. Iată rezultatul final, după proba orală. Au trecut:

Dela liceul Emanuil Gojdu: (secția română) Borconi Gh., Pintea Ioan. Bara Valeriu, Chereji Ioan, Crișan Ervin, Nistor Ion, Paina Nicolae, Popoviciu Constantin iar dela secția maghiară: Darabonț Arcadie, Eleș Rozalia, Rozslay Zoltan.

Dela liceul Samuil Vulcan din Beiuș: Cenade Petru, Meze Gheorghe, Killner Gh., Nica Melintie, Riț Nicolae.

Dela liceul de fete din Beiuș: Naghen Lăzărica, Ungar Edita, Mărieș Iuliana.

Dela „Notre Dame de Sion" din Oradea: Fulop Iudita.

Dela liceul Oltea Doamna din Oradea: Săulescu Carmen.

Dela liceul israelit de băeți din Oradea: Benedek Ștefan, Fried Ștefan, Grosz Paul, Huszar Antoniu, Neuman Dezideriu, Rooz Vasile, Acs Gheorghe, Blum Solomon Ervin.

Transferați: Ionescu Ștefan.

In total, precum se vede, au trecut 29 și un transferat. Este un procent destul de mare de căzuți.

xXx⊙●⊙xXx

Surprins de o locomotivă
un șef de tren e omorât în gara Oradea

Oradea, 3 Octombrie

Zilele trecute a intrat în gara Oradea un tren de marfă venind dela Arad. A fost tras pe o linie laterală. Șeful de tren, Duma Aron, a coborît și se îndrepta spre biroul de mișcare ca să dea raportul. Pe linia 6 însă a fost surprins de o locomotivă condusă de mecanicul Budura Ioan și transformat într'o masă de carne.

Nefericitul Duma Aron, de 40 ani, este originar din Arad.

xxx❖xxx

O explozie
într'un atelier la Oradea

Oradea, 3 Octombrie

Pe când electricianul chimist Toth Iosif, ajutat de două lucrătoare, lucra în atelierul său din piața Mihai Viteazul nr. 15, pregătind petarde pentru exercițiile de atac cu gaze, două petarde au făcut explozie. Explozia a fost atât de puternică încât a rănit pe cele două lucrătoare, a devastat tot atelierul și a deteriorat și o tutungerie vecină.

xXx⊙●⊙xXx

Numeroase cazuri de turbare în plasa Ileanda–Someș

Ileanda, 3 Octombrie

Din cauza marelui număr de câini vagabonzi în comunele din plasa noastră, în ultimul timp, în mai multe comune s'au întâmplat numeroase cazuri de turbare atât la câini cât și la celelalte animale dosmestice.

Astfel în comuna Șasa, jud. Someș, un câine turbat dând peste o turmă de oi a mușcat mai multe din ele. Acum întreaga turmă de peste 300 buc. se află sub observarea medicului veterinar timp de trei luni, luându-se deasemenea măsuri de vaccinarea tuturor ollor contra turbării.

In comuna Bârsăul-Mare, jud. Someș, deasemeni au turbat 2 porci, iar în comuna Dubăceni, a turbat o bivoliță.

In comuna Letca s'a constatat un caz de turbare la un câine.

Serviciul sanitar veterinar de sub conducerea d. dr. Arnold Laufer, medic veterinar, a dispus carantina în întreaga plasă pe timp de 90 zile, dând deasemeni dispoziții în fiecare comună să se organizeze un serviciu pentru extirparea câinilor vagabonzi.

Persoanele mușcate sau venite în atingere cu animalele turbate, au fost trimise la Institutul Antirabic din Cluj.

DIN ILEANDA (Someș)

NOUA ARENDARE A CIRC. NOTARIALE. — D. colonel Ioan N. Petrescu, prefectul județului Someș, a convocat în localul prefecturei pe toți notarii și primarii din plasă pentru o consultare în vederea arondării circumscripțiilor notariale după spiritul noilor așezări.

Comuna Sălnița trece dela notariatul Boiu-Mare la notariatul Vima-Mică. Sediul notariatului Ciula trece la comuna Cuciulat. Această nouă circumscripție notarială se va compune din comunele: Cuciulat, Ciula, Cozla, Piroșa, Poenița și Soimușeni. Iar comunele Purcăreț și Valea-Rea cari aparțineau la fosta circ. notarială Ciula, trec la circ. notarială Letca..

In ceeace privește noile schimbări făcute, s'a ținut cont de situația financiară a fiecărei comune și de căile de comună cu reședința notariatului.

Cu această ocazie d. colonel Ioan N. Petrescu, prefectul județului, s'a interesat îndeaproape de mersul administrației în general și de spiritul ce domnește în sânul populației, dând dispoziții conducătorilor gospodăriei sătești ca fiecare să fie la datorie.

TRANSFERARI. — In locul d-lui Emil I. Sonea, pretor transferat la plasa Gârbou, jud. Someș a fost transferat dela acea plasă d. Vasile Alexa.

— D. Gh. V. Protopopescu, șef-judecător, a fost transferat dela judecătoria locală la judecătoria rurală Caracal tot în acea calitate. Plecarea d-sale a fost regretată de toate cercurile intelectuale, bucurându-se de o simpatie generală, cu tot timpul sourt cât a stat în localitatea noastră.

Congresul general
al invățătorilor din Banat
Sosirea d-lui subsecretar de stat Țoni, la Timișoara

Timișoara, 3 Oct.

D. D. V. Țoni ministru subsecretar de stat la educația națională, a sosit Sâmbătă seara în localitate, pentru a participa la congresul Asociației învățătorilor din Banat, ținut Duminecă la Buziaș, însoțit de d-nii: Stanciu Stoian directorul învățământului primar și normal, Theodor Iacobescu președintele Asociației generale a învățătorilor. Iordan Tacu secretarul general al Asociației și I. Dinescu inspector general școlar.

In gara Domnița Ileana, ministrul subsecretar al școalelor a fost așteptat și salutat de d. dr. C. Băran primarul municipiului precum și de o delegație a asociației învățătorilor bănățeni în frunte cu d-nii Sabin Evuțianu insp. general școlar, Silvestru Cioflec, L. Cioban și P. Jumanca inspectori școlari, Patrichie Râmneanțu președintele Asociației, Pavel Bosică revizor școlar șef al jud. Timiș-Torontal, Lazăr Igrișan, revizor școlar Arad, Cornel Mircea revizor școlar Lugoj, Lazăr Sgriban rev. școlar Oravița, Gherghel și Vasiliu subrevizori, Marius Bucătură secretarul general al Asociației, St. Stoicanescu secretar, director Gh. Ioanovici, d-na Livia col. Ionescu, preotul M. Sora. Jivan, etc., etc.

După cuvântările de salut, comisarul șef al poliției gării d. Drăgănescu a prezentat un scurt raport, după care subsecretarul de stat și însoțitorii au fost conduși la hotelul „Charlton".

Duminecă dimineața s'a servit ceaiul la cafeneaua „Palace" de unde cu mașinile d. D. V. Țoni și suita au plecat la Buziaș, pentru a participa la congresul învățătorilor din Banat.

SOSIREA LA BUZIAȘ

Au participat câteva sute de învățători și învățătoare, institutori și institutoare din județele Caraș, Severin și Timiș Torontal.

In comuna Buziaș d. D. V. Toni a fost așteptat și salutat în fața bisericii de congresiști, primarul stațiunii d. dr. Dimitrie Borca și dr. Duicu pretorul plasei, care a salutat pe d. Țoni, urându-i bun sosit în timp ce corul străjerilor și corul țărănesc din comuna Racovița, condus de țăranul Ion Barbu au cântat marșuri naționale.

SERVICIUL RELIGIOS

Biserica ortodoxă din Buziaș, devenise neîncăpătoare pentru marele număr de participanți. Chemarea duhului sfânt a fost oficiată de preot. dr. Gheția, înconjurat de un sobor de preoți răspunsurile religioase fiind date de corul învățătorilor. După predica ocazională rostită de păr. protopop, întreaga asistență a trecut în sala mare a casinoului băilor, unde s'a ținut congresul.

Congresul s'a deschis în mijlocul unei mari însuflețiri, învățătorii și învățătoarele aclamând pe M S. Regele.

D. PATRICHIE RĂMNEANȚU, președintele Asociației învățătorilor din Banat, deschizând ședința festivă, a salutat prezența oaspeților la acest congres, citind apoi telegrama trimisă congresului de d. gen. Dragalina, comandantul diviziei.

D. SABIN EVUȚIAN, inspect. general școlar a salutat congresul în calitate de inspector în numele Astrei bănățene, asigurând pe învățători, în orice acțiune, străduință și vreri, cari urmăresc binele școalei românești, mulțumind apoi acestora pentru concursul acordat Astrei.

D. GH. CIUPE secretarul gen. al ținutului Timiș, a scuzat lipsa dela congres a d-lui rezident regal și a scos în evidență meritele învățătorilor bănățeni, promițându-le tot concursul ținutului.

PROT. GHEȚIA a salutat congresul în numele bisericei și al P. S Episcopul Andrei al Aradului.

D TEODOR IACOBESCU președintele Asociației generale a învățătorilor, a spus că azi își inaugurează activitatea la conducerea Asociației, fiind fericit că se află în mijlocul bănățenilor, cari au dat dovală totdeauna de solidaritate și conștiință națională, creind aici o școală bine organizată, o adevărată cetate a graniței.

Asigurând pe învățători că va continua să meargă pe același drum, trasat de d. D. V. Țoni, care a dat învățătorimii prestigiul de care se bucură astăzi, urmând sfaturile fostului președinte și aceiași grije pentru învățători.

D. ȚONI își exprimă mulțumirea văzând-se înconjurat de aceiaș dragoste de colegii săi învățători, ceeace dovedește că activitatea sa n'a provocat decepție, în noua calitate pe care o deține, ca subsecretar de stat la ministerul educației naționale și cât timp a condus asociația.

Aceasta mărește conștiința răspunderi, a spus d-sa și va căuta să realizeze cât mai mult din ceeace a gândit și din ceeace s'a cerut în congresele învățătorești. De câte ori am venit în mijlocul bănățenilor, am avut ocazia să constat trei lucruri, care-i caracterizează: cultul tradiției, legătura strânsă cu pământul și încrederea în viitorul țării complectate, cu acel admirabil spirit de solidaritate specific bănățenilor.

Suntem la începutul de an școlar, început într'un moment de îngrijorare, spectrul războiului arătându-se amenințător. Înțelepciunea însă a biruit. Pacea domnește iarăș în lume.

Acest început de an găsește însă corpul didactic în împrejurări cu totul noui. Din binefăcătoarea hotărîre a M. Sale Regelui, s'a pornit la o acțiune de purificare, de armonizare a sufletului. Toate forțele țării sunt puse la muncă sănătoasă, temeinică. Suntem în plină activitate creatoare.

ACTIVITATEA MINISTERULUI EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Sub conducerea d-lui ministru Armand Călinescu, care știe ce vrea, s'au realizat lucruri menite să schimbe fața școalei. S'a intrat în domeniul ordinei. Transferările, detașările, s'au făcut fără intervenții, ci numai de dreptatea solicitantului. Din cauza aceasta, plângerile celor considerați nedreptățiți au fost extrem de puține. O altă măsură, în ceeace privește ordinea în școală, a fost pensionarea membrilor corpului didactic la vârstă mai mică, decât cea de până acum. A fost o măsură socială necesară; în acest fel 3000 învățători noui, au fost numiți în învățământ.

Prin noua lege, definitivatul nu va mai fi un examen de recapitulare, de cantitate ci o constatare a activității desfășurate în anii de învățământ, pentru a se vedea forța creatoare, de care dispune. Numirea organelor de control se face în viitor după o nouă normă menită să asigure autoritate celor ce o compun pe baza examenului. In afara măsurilor de ordine, am căutat să aducem o înoire în viața școalei. S'a hotărît revizuirea tuturor pedepselor aplicate în trecut mebrilor Corpului didactic, pentrucă majoritatea au fost aplicate din motive politice.

Problema manualelor școlare scumpe și rău întocmite, a fost rezolvată prin monopolizare. S'a realizat astfel o mare dorință a Suveranului: un abecedar unic și eftin.

Urmând acest gând de înoire a învățământului, s'a dat o nouă programă școalelor normale: clasa 8-a va fi în viitor o clasă de sinteză și aplicare pe teren, a învățămintelor primite până atunci, deasemeni învățământului primar i s'a complectat programul, prin o serie întreagă de instrucțiuni și programa străjeriei.

PROGRAMUL DE VIITOR

Ne-am gândit serios la organizarea învățământului complimentar, care până acum a fost mai mult o iluzie. Suntem hotărîți să punem capăt statisticelor false și să trecem la lucru serios, real.

Am stabilit pentru totdeauna legătura cu străjeria, punând capăt neînțelegerilor și îndoielilor. Vom continua cursurile de perfecționare pentru învățători, vom crea una sau două academii pedagogice și vom înființa școli de experiențe de care nu avem în țară.

Cu credința că înțelegeți strădania noastră, vă cer o muncă nouă, o muncă mare. Neamul acesta trebue să fie întărit și bine organizat. Vedeți cum fiecare stat caută să-și afirme puterile și ați văzut cum cad popoarele slabe.

Noi nu trebue să fim popor slab. Țara trebue să fie tare, această tărie stă în mâna învățătorilor. Poporul acesta are nevoie de o nouă îndrumare. Este decimat de maladii, de superstiții, nu cunoaște cerințele igienice și este pândit de idei primejdioase. Este destul să vă amintiți cât de ușor prind sectele la noi.

Invățătorul trebue să aibă grijă ca viața interioară a școalei să fie vie, să fie creatoare.

Trebue să trezim și să formăm toate elementele viguroase pe care le avem.

Străjeria are o ideologie admirabilă, deci să o folosim.

In viitor nimeni nu va putea ocupa un loc de răspundere în stat, până nu va avea un stagiu în mijlocul satului, pentru a-l cunoaște și a-l înțelege. Nu mă îndoiesc că veți răspunde deslănțuind același entuziasm, același sacrificiu, pentru toate chemările Suveranului, pentru chemările țării. Strângeți-vă rândurile, pentru idealurile și aspirațiile mari ale țării. Faceți ca această asociație a învățătorilor, să rămână la înălțimea unde se află acum.

Sunteți dintr'o parte a țării cu trecut glorios, cu tradiție, păstrați sufletul acestei tradiții, rămâneți strânși legați de Suveran și de patrie. Faceți ca în jurul Regelui să fie un popor demn, puternic, care să nu se teamă de nici o amenințare, gata să spulbere toate furtunile rămânând biruitor întotdeauna și în toate împrejurările.

Trăiască M. S. Regele.

Sala întreagă în picioare a aclamat pe Suveran cântând Imnul regal.

*

La orele 2 a fost o masă comună, iar la orele 4 au continuat desbaterile congresului cu următoarea ordine de zi: citirea raportului general de către d. St. Stoicănescu secretarul asociației, raportul casieriei, d. M. Crăciunescu, raportul bibliotecii d. Dorian Grozdan, raportul Casei învățătorilor d. dir. Petre Savi, alegerea comisiei pentru verificarea rapoartelor, conferințele d-lor insp. școlari L. Ciobanu despre: „Comemorarea a zece ani dela moartea pedagogului Iuliu Vuia" și Ștefan Stoicănescu: „Fundamentul psiho-pedagogic al programei analitice".

Congresul și-a încheiat lucrările la ora 6 seara, după care d. subsecretar de stat D. V. Țoni însoțit de d. Cornel Mircea revizor școlar a vizitat câteva comune din județul Severin, iar Marți dimineața din Timișoara a plecat spre București.

OCT. METEA

ȘTIRI DIFERITE

TIMIȘOARA

ACCIDENT DE CIRCULAȚIE. — Taximetrul nr. 2099 Tms., circulând prin cartierul Cetate, s'a ciocnit cu biciclistul Matei Barbărianu, care a fost trântit la pământ.

Acesta a suferit leziuni, pe corp și la mâna dreaptă, iar bicicleta a fost complect sfărâmată.

ARESTAREA UNUI CONTRABANDIST DE TUTUN. — Poliția a arestat pe Sava Veri, din Satchinez, asupra căruia s'a găsit un sac cu tutun de contrabandă.

DOUĂ SINUCIDERI. — Zilele acestea s'a înregistrat în orașul nostru două încercări de sinucidere și anume: Lenuța Buda, de 22 ani, funcționară, domiciliată în cartierul IV. str. I. C. Brătianu 45 și Ana Kneip, în etate de 40 ani, domiciliată în cartierul II. str. Ștefan cel Mare 52. Prima a luat somnalin, iar cea de a doua otravă.

Salvarea le-a transportat la spitalul de stat, unde li s'au făcut spălături stomacale.

Motivele nu se cunosc.

AGRESIUNE. — Serile trecute în piața Badea Cârțan, din cartierul Fabrică, s'a întâmplat o îndrăzneață agresiune. Ștefan Gaia întâlnindu-se cu muncitorul Anton Munteanu, în etate de 41 ani, domiciliat în str. Iorgovici 5, l-a luat la bătaie, aplicându-i mai multe lovituri de cutit.

Victima a fost dusă de Salvare la spitalul de stat.

Agresorul a fost predat chesturei

ACCIDENTUL UNEI SEPTUAGENARE. — Luni în timpul mesei, femeia Rozalia Dubicski, de 70 ani, mergând prin curtea casei sale din str. Japonia 19, i s'a făcut rău și a căzut la pământ, fracturându-și piciorul stâng.

Salvarea a transportat-o la spitalul de stat, unde i s'au dat primele ajutoare.

ACCIDENTUL UNUI COPIL. — Ștefan Sokolici, mergând cu bicicleta, a lovit pe copilul Iosif Fandele de 5 ani, care a suferit o fractură la piciorul stâng

Cu Salvarea a fost transportat la spitalul de copii.

PRINDEREA UNUI HOȚ DE BIJUTERII. — Comisariatul gării D. Elena, a reușit să aresteze pe individul Ilie Jemănariu. Fiind perchiziționat s'a găsit asupra lui două inele de aur, despre a căror proveniență n'a putut da lămuriri.

A fost predat chesturei.

DEVA

SCHIMBAREA NUMIRII UNOR STRAZI. — D. dr. Gh. Drăgan, primarul orașului, a dat o decizie prin care schimbă numele străzilor cari au nume de personalități în viață și anume: str. Nicolae Iorga în str. Octavian Goga, str. Petru Groza în str. dr. Babeș, etc.

DELA PRIMARIA ORAȘULUI. — Sobele de teracotă din restaurantul Crucea-Albă, proprietatea primăriei, au fost cedate pentru întrebuințare școalei de stat pentru fete.

— D. primar a dat o decizie prin care se reziliază contractul intervenit între primăria orașului de reședință Deva și Căldărar Laurențiu, cu termen de 30 zile.

— D. primar dr. Drăgan a mai dat o decizie prin care toți proprietarii de ghiață naturală depozitată pentru vânzare, sau pentru a fi întrebuințată în scop de comercializare, vor plăti primăriei orașului Deva o taxă de 15 lei pentru metrul cub.

CONSFĂTUIREA COMANDANȚILOR DIN LEGIUNEA STRĂJERILOR, JUD. HUNEDOARA. — D. prof. Valeriu Bora, comandantul legiunei, a convocat pe ziua de 6 Oct. c. pe toți comandanții și comandantele din această legiune la o consfătuire.

JUDECĂTORIA URBANĂ ORADEA SECȚIA CĂRȚI FUNDUARE
No. 8958 1938 c. f

Cererea debitoarei Rozalia Weisz măr. Maurițiu Friedmann pentru rectificarea mențiunei făcută sub No. 4870/1934 c. f. în coala cf. Nr. 2[illegible] din Oradea

INCHEERE

Judecătoria urbană Oradea ca instanță de cf. văzând susținerea debitoarei proprietară fonciară și având că au plătit datoria lor.

Văzând că debitoarea acum numită a lăturat copie de pe declarații de asanare fixează termen pentru înfățișare pentru ziua de 11 Octombrie 1938 ora 9 Palatul Justiției Sf. Parcul Traian Nr. 10 parter, ușa Nr. 5.

Oradea, la 23 Septembrie 1938.
Judecător: (ss) Bolog
Director de cf. (ss) Bondar
83

Succesul unui inginer român din Transilvania
El a soluționat ingenios problema motorului Diesel pentru aviație

Zilnic se înregistrează în toate țările numeroase accidente de aviație, cari sunt în cele mai multe cazuri fatale. Cauzele acestora sunt multiple, procentul cel mai mare dându-l însă aprinderea avionului, provocată de gazele benzinei, întrebuințată de combustibil aproape la toate avioanele cunoscute.

PAGUBE DE PESTE 100 MILIOANE LEI ANUAL

Un mic defect la motor, o scânteie ești din magnetourile motorului sau din dinam, un defect la unul din ventilele motorului, o supraîncălzire locală a unei piese, incendia gazele de benzină aflate permanent în jurul motorului în cantitate mai mare sau mai mică, provocând astfel catastrofa inevitabilă a întregului echipaj precum și a avionului. Pagubele de persoane și de material sunt imense și se cifrează, numai în țara noastră, la peste 100 milioane lei anual.

Este lucru constatat că din toate accidentele fatale cel puțin 80% sunt provocate de incendierea și explozia benzinei, cu ocazia aterizării în condițiuni anormale. Pericolul incendierii există însă și în aer, din cauza gazelor scăpate și aprinse prin magnetourile motorului.

O INVENȚIE ROMANEASCA

Datorită perfecționărilor aduse de un inginer român — al cărui nume îl trecem sub tăcere, scopul prezentului articol nefiind reclama personală — aceste accidente se pot evita, întrebuințând pentru avion în loc de motoare cu benzină, motoare „Diesel", având drept combustibil motorina ordinară.

Acest conbustibil, al cărui cost este mult mai mic decât al benzinei de aviație, este lipsit de însușirea explosibilității și se aprinde numai cu greu chiar în caz de accidente grave urmate de sfărîmarea completă a avionului. El nu produce explozie, reducând în acest fel numărul accidentelor fatale la avioane la o cifră care atinge abia 10% din accidentele avioanelor prin motoare cu benzină. Grație acestui fapt, siguranța zborului cu avioane cu motoare Diesel este incomparabil mai mare, iar introducerea generală a acestui tip de motor în aviație va da aviației desvoltarea ce i se cuvine: de a fi un mijloc de transpoprt răspândit pe o scară azi încă nebănuită, cu o siguranță care abea va fi întrecută de siguranța de comunicație a automobilelor. Dar, afară de această sporire a siguranței de serviciu, a motorului de avion, afară de reducerea incomparabilă a costului combustibilului, acest tip de motor mai are acea calitate superioară că, consumul de combustibil este cu mult mai redus decât la motoarele cu benzină, făcând abia 60—70% din consumul acestor motoare. Prin această însușire a motoarelor Diesel se mărește în mod esențial raza de acțiune a motorului, eftinindu-se în același timp și costul de transport.

DE CE NU S'AU INTREBUINȚAT MOTOARELE DIESEL IN AVIAȚIE?

Care sunt, totuși, cauzele că acest tip de motor n'a înlăturat încă până acum motoarele de benzină din aviație? In primul rând trebue să amintim conservatorismul, cel mai mare dușman al progresului, iar în al doilea rând faptul că motoarele Diesel fabricate până acum de unele firme din streinătate, prezintă o greutate proprie de 25—30 la sută mai mare decât este greutatea motoarelor de benzină, greutate ce în multe cazuri a dat preferință motoarelor de benzină, în deosebi pentru sboruri la distanțe mai mici, economia în greutate fiind pentru avioare esențială.

Cauza principală însă este că, acest tip de motor a fost atacat pentru întrebuințare la avioane abia în ultimii ani și numai de foarte puține firme din străinătate, fabricarea lui fiind considerată mai costisitoare, decât a motoarelor de benzină, reclamând multe experiențe. Totuși au început să pătrundă și aceste motoare în domeniul aviației, iar încercările și realizările de până acum au verificat în mod strălucit, toate așteptările. Motorul Diesel pentru aviație este în progres și nimic nu-l va putea împiedeca de a fi motorul de aviație al viitorului apropiat, în deosebi pentru scopuri militare. Simplicitatea acestor motoare, lipsa pericolului de incendiere, raza mare de acțiune, costul redus al combustibilului prezintă față de motoarele de benzină un neasemănat progres.

Cei mai distinși ingineri din toată lumea lucrează la rezolvarea problemei motorului Diesel, de aviație. Acest tip de motor pus la punct, ridicat la o perfecțiune superioară motoarelor de benzină, va da desvoltarea cea mai puternică pentru aviație, devenind avionul un mijloc de transport obișnuit pentru toată lumea, fără a mai aminti importanța sa militară.

Putem afirma cu justificată mândrie că, această grea problemă a motorului Diesel pentru aviație este definitiv și fericit rezolvată. Inginerul român amintit, ocupându-se ani îndelungați cu problema acestui tip de motor, a reușit să creeze un motor Diesel de aviație, cu calități incomparabile în raport cu motoarele de acest tip deja cunoscute.

CUM SE INFAȚIȘEAZA NOUL MOTOR ROMANESC?

Motorul nou are o greutate foarte redusă, care abea este întrecută cu 5—10% de cele mai perfecționate motoare de benzină. Totuși, motorul nou este dimensionat foarte robust, prezentând în părțile sale aceiași siguranță de serviciu ca și motoarele Diesel stabile. El este de o simplicitate nebănuită, putând fi fabricat, chiar și la multe fabrici dela noi din țară. Costul de fabricație al său este incomparabil mai mic decât costul motoarelor de benzin.

Un baron maghiar,
medic al Casei Cercuale, înaintat parchetului pentru furt
Vărul unui fost ministru maghiar și proprietarul unei frumoase averi, arestat pentru furtul unui ceas de aur

Satu Mare, 3 Oct.

Un furt petrecut Vineri dim., la un bijutier din centrul orașului nostru, dată fiind personalitatea hoțului, a făcut o mare senzație în localitate, mai ales în rândurile nobililor maghiari.

Baronul maghiar dr. Incze Adalbert, medicul Casei Cercuale din comuna Băiuți (Someș), cu domiciliul în Halmei, a furat de la ceasornicarul Avram Leibovits din piața I. C. Brătianu, un ceas de aur brățară.

Nobilul maghiar, aflat în serviciul statului, a comis furtul în următoarele împrejurări:

Pe la ora 12, a intrat în magazinul bijutierului de mai sus și prezentându-se drept baronul dr. Inczedi Bela a cerut să vadă mai multe ceasuri de aur.

Ceasornicarul l-a servit imediat. Baronul Incze a oprit un ceas de aur brățară